

Gönderim Tarihi: 12.05.2023

Kabul Tarihi: 14.09.2023

SOSYAL BİLİMLERDE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ DERSİNE İLİŞKİN RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN TUTUMLARINI ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR İNCELEME

A Review for Measuring Students' Attitudes to the Course of Research
Methods in Social Sciences

Zuhal ERGÜN

Doktora öğrencisi; Atatürk Üniversitesi,
İletişim Fakültesi, Temel İletişim Bilimleri
zuhalergun86@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-3982-0682

Çalışmanın Türü: Araştırma

Öz

Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersi, bilimin doğası ve amaçları, bilimsel bilginin nitelikleri, bilimsel araştırmanın önemi, süreci ve yöntemleri, veri toplama, veri analiz ve değerlendirme teknikleri, literatür taraması ve bilimsel yayın veri tabanlarının kullanılması, araştırma sonuçlarının değerlendirilmesi gibi araştırma becerilerinin geliştirmesinin amaçlandığı bir derstir. Üniversite müfredatlarında yer alan bilimsel araştırma yöntemi derslerini konu edinen çalışmalar, öğrencilerin zaman zaman bu alanda zorluk yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersine ilişkin öğrencilerin tutumlarına yönelik bir inceleme yapılmasının alan için önemli olacağı düşünülmektedir. Çalışmada İletişim Fakültelerinde okutulan ve zorunlu dersler arasında yer alan Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersine ilişkin öğrenci tutumları incelenmiştir. Bu amaçla 2022-2023 eğitim öğretim yılında Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü 3. sınıfa devam eden örgün ve ikinci öğretim öğrencilerine, "Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" (BAYTÖ) uygulanmıştır. Araştırma grubunun seçilmesinin nedeni bu dersin ikinci sınıflarda verilmesidir. 7'li likert tipinde ve 20 maddeden oluşan Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği, bilimsel araştırmanın önemi, bilişsel özgüven, ilgi ve günlük yaşantı-mesleki ilişki olmak üzere dört faktörlü yapıya sahiptir. Ölçeğin puanlaması 1 (Kesinlikle Katılmıyorum) ile 7 (Kesinlikle Katılıyorum) arasında değişmektedir. Verilerin analizi SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiş ve elde edilen veriler yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre bilimsel araştırmanın önemi ve ilgi alt boyutlarında cinsiyete göre; bilişsel özgüven ve ilgi boyutlarında öğrenim şekline göre anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel araştırma, bilimsel araştırma yöntemleri dersi, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri

Abstract

Scientific Research Methods course is a course that aims to develop research skills such as the nature and purposes of science, the qualities of scientific knowledge, the importance of scientific research, its process and methods, data collection, data analysis and evaluation techniques, literature review and use of scientific publication databases, and evaluation of research results. . Studies on scientific research method courses in university curricula reveal that students sometimes have difficulties in this area. In this context, it is thought

that it will be important for the field to examine the attitudes of the students towards the Scientific Research Methods course. In the study, student attitudes towards Research Methods in Social Sciences course, which is among the compulsory courses taught in Communication Faculties, were examined. For this purpose, the "Attitude Scale Towards Scientific Research Methods Course" (BAYTÖ) was applied to the 3rd year formal and secondary education students of the Faculty of Communication, Radio, Television and Cinema Department at a Atatürk University in the 2022-2023 academic year. The reason for the selection of the research group is that this course is given in the second grades. The Attitude Scale towards Scientific Research Methods Course, which is 7-point likert type and consists of 20 items, has a four-factor structure: importance of scientific research, cognitive self-confidence, interest and daily life-professional relationship. Scoring of the scale ranges from 1 (Strongly Disagree) to 7 (Strongly Agree). The analysis of the data was analyzed using the SPSS package program and the obtained data were interpreted. According to the findings obtained in the research, in the sub-dimensions of importance and interest of scientific research; It was concluded that there was a significant difference in cognitive self-confidence and interest dimensions according to the learning style.

Keywords: *Scientific research, scientific research methods course, Research Methods in Social Sciences*

1. GİRİŞ

İnsana özgü bir süreç olan bilim, insanın doğayla ve çevresiyle etkileşimi ya da onları anlamlandırmasının bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla doğada ya da çevrede değişen ve gelişen yenilikler karşısında bilim ve bilimde kullanılan yöntemler ve hipotezler de değişmekte ve yenilenmektedir. Bilim öğretiminin kişilerin ve toplumların gelişmesinde oldukça önemli bir rolü vardır. Okullarda verilen bilim eğitimlerinin amacı, öğrencilerin bilimsel bilgiyi kullanmalarının okuldaki başarıyı sağlaması ve öğrencilerin gelecek yaşantılarında, meslek hayatlarında, ebeveyn ve vatandaş rollerinde başarılı olmalarının yansımaları olarak görülmektedir. Bu bağlamda eğitim sisteminde bilimsel gelişmelerin takibi yapılarak, yeni bilgilerin araştırılması ve ulaştırılması yolunda öğrencilere ışık tutulmalıdır (Driver vd., 1996: 9).

Geçmişten günümüze toplumsal gelişmelerin merkezi konumunda olan üniversitelerin amacı, çeşitli bilimlerde eğitim ve öğretim programları oluşturarak nitelikli bireyler yetiştirmek ve toplumda ilerlemelerin yaşanmasını sağlamaktır. Bu bağlamda da üniversitelerde yer alan ön lisans ve lisans programlarına uygun ders içeriklerinin oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Şu anda dünyada yer alan bütün üniversiteler, düzenlemiş oldukları eğitim- öğretim programlarının yanı sıra bir bilgi edinme ve araştırma merkezleri olarak da işlev görmektedirler. Üniversitelerin sadece var olan bilgiyi aktarma ve devamını sağlama ortamları olmaktan çok mevcut bilgilere yenilerinin eklenmesi ve bilginin daha da gelişmesi yönünde adımlar atması beklenmektedir. Yeni bilgilerin üretilmesi ve

aktarılması da bilimsel araştırma ve geliştirme etkinlikleri ile ortaya çıkarılabilir (Kuşçuoğlu, 2018: 298).

Bilimsel araştırma kavramının temellendirilmesi için öncelikle araştırma kavramını tanımlamak gerekir. Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre araştırma; bilim veya sanatla ilgili gerçekleştirilen yöntemli çalışma, araştırı şeklinde tanımlanır (TDK, 2022). Araştırma, bir arama, öğrenme, bilgi edinme, karanlığa ışık tutmak, yani bir aydınlanma, aydınlatma ve problemlere çözüm bulma sürecidir. Ayrıca araştırma, bir konuyu açıklamak, bilinmeyen unsurları, olayları meydana çıkarmak, bir sorun bulmak, belirli kuramlara ve kavramlara ulaşabilmek için yapılan bilimsel araştırmalardır (Yazıcıoğlu, Erdoğan, 2014: 3). Bilimsel araştırma ise, problemlere çözümler arama amacı ile planlı ve düzenli şekilde verileri elde etmek, yorumlamak, değerlendirmek ve raporlaştırmak olarak adlandırılır (Karasar, 2016: 42).

Bireyin varoluşu ile başlayan toplumsal yaşamın giderek büyümesi ve karmaşık duruma gelmesi araştırmayı ve irdelenmeyi gerekli kılmıştır. Geçmişten günümüze gelişimine bakıldığında araştırma olayı ve olgusu her zaman başvuru alanı olarak karşımıza çıkar. İlk zamanlar pratik yarar sağlamak için karşımıza çıkan araştırma ihtiyacı, bilim dallarının ortaya çıkması ile birlikte daha da önemli hale gelmiştir. Sosyal bilimlerin gelişmesi ile ise, araştırma yalnızca pratik ihtiyaçların karşılanması için değil, birey toplum ilişkisini her yönü ile kapsayan bilimsel amaçlı araştırmalar ortaya çıkmıştır (Aziz, 2022: 6).

Bireylerin bilgi üretmek amacıyla araştırmalar yapmak, sorgulamak, ilgi düzeyini yüksek tutmak ve sorumluluklar alabilmek gibi birtakım becerileri gerçekleştirebilmeleri gerekebilir. Çünkü kişiler ancak bu becerilere sahip olduklarında bilgi üretebilirler. Bireyin bilgi üretebilmesi için bilimsel düşünebilme yeteneğine sahip olması gerekmektedir. Toplumumuzda bireylerin bilimsel düşünebilme yetisine sahip olmaları fazladan bir beceriden ziyade zorunlu bir duruma gelmiştir. Bu sebeple bilimsel düşünebilen birey yetiştirme konusunda eğitim sistemlerinde bu temel hedef olarak görülmektedir (Yenilmez ve Ata, 2012).

Araştırma yapmak belirli bir düzeyde yetkinlik ve uzmanlık gerektirir. Yapılan araştırmalardan yararlanmak, araştırmadan etkilenmek ve onu geliştirmek ise genel bir araştırma kültüründen beslenmektedir. Bu etkinlik ve yeterliklerin kazanılabilmesi için de bir eğitim programına ihtiyaç vardır. Günümüzde üniversitelerde öğrencilerin araştırma yapmak ve yapılan araştırmalardan yararlanmak amacıyla bilimsel araştırma yöntemleri dersi verilmektedir (Yazıcıoğlu, Erdoğan, 2014:3).

Üniversite mezunu bireylerin araştırma yapmaları, kendilerini geliştirmeleri ve yaptıkları araştırmaları yürütme konusunda gerekli olan bilgi ve tutuma sahip olmaları, mesleki hayatta yer almalarının yanı sıra elde ettikleri kazanımlarla gündelik yaşamlarını da etkili bir şekilde sürdürmelerini sağlamaktadır. Bu bağlamda üniversitelerdeki birçok bölümde “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” (BAY) dersi zorunlu dersler arasında müfredatlarda bulunmaktadır. Bu derste öğrencilere, bilim, bilimde temel kavramlar, bilimsel yöntemler ve ilkeleri, problem, evren ve örneklem, verilerin toplanması gibi başlıklarda bilgi-becerilerin verilmesi hedeflenmektedir (İlhan, vd., 2016: 147). BAY dersi iki farklı şekilde ele alınmaktadır. İlki nitel araştırmalarırken ikinci şekli nicel araştırma yöntemleridir. Nicel araştırmalarda belirli seviyede matematik ve istatistiki tekniklerin kullanılması, öğrencilerin bu derste bazen sorun yaşamasına yol açmaktadır. Özellikle de sosyal bilimlerdeki öğrenciler, sayısal bilgilerin çok kullandığı BAY dersinde zorlanmakta ve zorunlu kalmadıkça dersi almak istememektedir (Yaşar, 2014: 110).

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (SOBAY) dersi ise sosyal bilimler alanında lisans müfredatında yer alan zorunlu derslerden biridir. SOBAY dersinin içeriğini bilim ve bilimle alakalı temel kavramlar olan; bilim ve felsefe, eleştirel sosyal bilim, pozitivist sosyal bilim, bilimsel yöntem, varsayım, kuram, ilke, yasa, sistem, yöntem, sav, hipotez, mantık, değişken ve parametre, olgu, etki-ilişki, araştırma çeşitleri, toplum bilim araştırmalarında karşılaşılan sorunlar, araştırma sürecinde yürütülen faaliyetler, araştırma yönteminin evreleri, bilgi toplama yöntemleri, ölçme ve ölçekleme, örnekleme, nicel ve nitel araştırmalar; nicel araştırma basamakları: konunun belirlenmesi, amaç, literatür taraması, evren ve örneklemin belirlenmesi, verilerin toplanması ve analiz edilmesi, raporlaştırma süreci, verilerin analiz için hazırlanması, araştırma raporuna ait biçimin ve kapsamın belirlenmesi, bibliyografya düzenleme gibi konular oluşturmakta ve geniş bir alanda dersi alan öğrenciler için fayda sağlamayı amaçlamaktadır (Gökçe, 1988: 10).

Bütün eğitim ve öğretim derecelerinde olduğu gibi üniversite düzeyindeki öğrencilerin aldıkları derslere ilişkin tutumları eğitim ve öğretimin etkilerini belirleyen etmenlerdir. Bu nedenle öğrencilerin derse ilişkin tutumlarını belirlemek derse devam ve başarı noktasında oldukça önem taşımaktadır (Akgün, 2012: 23). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersinin, öğrencilere lisans bitirme tezi dâhil olmak üzere yapacağı tüm çalışmalarda kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir. Bu

bağlamda, çalışma kapsamında öğrencilerin, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersine ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır.

2. MATERYAL ve METOT

2.1. Örneklem ve Veri Kümesi

Çalışmanın evrenini Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Sinema (RTS) bölümünde öğrenime devam eden öğrenciler oluştururken örneklem grubu ise daha önce bilimsel araştırma yöntemleri dersini almış olan 3. sınıf öğrencileridir. Anket, uygun örnekleme yöntemi ile öğrencilere dağıtılmış 120 anketten 15 adeti eksik işaretlemekten dolayı değerlendirilmeye alınmamış ve toplamda 105 anket uygulamaya dâhil edilmiştir. Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin dağılımları % 48,6 (51 kişi) oranında kız öğrenci ve % 51,4 (54 kişi) oranında erkek öğrenci şeklindedir. Ayrıca katılımcıların % 46,7'si (49 kişi) örgün öğretim, % 53,3'ü (56 kişi) ise ikinci öğretim öğrencileridir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veriler iki kısımdan oluşan bir anket formu ile toplanmıştır. Anketin ilk kısmında öğrencilerin cinsiyet ve öğrenim şekillerine yönelik sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik sorular yer almaktadır. Çalışmaya katılan ve daha önce bilimsel araştırma yöntemleri dersini almış olan öğrencilerin bu derse ilişkin tutumlarını belirleyebilmek amacı ile Yaşar (2014) tarafından geliştirilen “Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” (BAYTÖ) kullanılmış ve birebir uygulanmıştır. 7'li likert tipinde ve 20 maddeden oluşan ölçek, bilimsel araştırmanın önemi, bilişsel özgüven, ilgi ve günlük yaşantı-mesleki ilişkiden oluşan dört faktörlü yapıya sahiptir. Ölçeğin puanlaması 7 (Kesinlikle Katılıyorum) ile 1 (Kesinlikle Katılmıyorum) aralığında değişmektedir.

2.3. Verilerin Analizi

İstatistiksel analizlerde tanımlayıcı istatistikler irdelenmiştir. Verilerin normal dağılıma uyup uymadığı normallik testleriyle test edilmiş, ölçeğe verilen cevaplar açısından homojen bir dağılımda olduğu belirlenip parametrik testler uygulanmıştır. Betimsel istatistikler açısından katılımcıların demografik özellikleri için frekans/yüzde, ortalama/ standart sapma analizleri kullanılmıştır. İkili değişkenler için ise bağımsız gruplarda t-testi uygulanmıştır. Ulaşılan verilerin analizinde SPSS 22 istatistik paket programından faydalanılmış ve sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1. RTS Öğrencilerinin BAY Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Sorularından Almış Olduğu Puanlar

BAYTÖ	N	Ort.	Şs.
Sayısal içerikli derslerde iyi olduğum için BAY dersinde de kendimi başarılı buluyorum	105	4,12	2,243
Eğer yeterli düzeyde çalışacak olursam BAY dersi kapsamında çok zor problemleri rahatlıkla çözebileceğimi düşünüyorum	105	5,38	1,706
BAY dersinde başarılı olacağımı düşünüyorum	105	5,55	1,611
BAY dersinde bir araştırma projesi hazırlamada kendime güveniyorum	105	4,54	1,926
BAY dersinde başarılı olacağımı biliyorum	105	5,32	1,695
BAY dersi, en az matematik kadar mesleki yaşantıma olumlu katkı sağlayacaktır	105	4,55	1,956
BAY dersinde kendimi geliştirebileceğimi sanmıyorum	105	2,90	1,919
BAY dersinin çok da önemli olduğunu düşünmüyorum	105	2,40	1,924
BAY dersi bence gereksiz bir derstir	105	2,23	1,939
BAY dersinde edineceğim bilgi ve becerileri kullanarak yeni bilgilere ulaşma düşüncesi bana çok ilginç gelmektedir.	105	4,62	1,804
BAY dersi ile ilgiliyim	105	5,23	1,821
BAY dersi gerçekten ilgimi çekiyor	105	5,30	1,881
BAY Dersini çok ilginç buluyorum	105	4,66	1,964
Bilimsel Araştırma Yöntemi hayatın her evresinde yararlanabileceğimi ifade etmektedir	105	5,03	1,675
BAY dersine devam zorunluluğu olduğu için giriyorum, devam zorunluluğu olmasa gereksiz gördüğüm bu derse girmem	105	2,48	2,052
BAY dersini diğer derslere göre çok daha ilgi çekici olarak buluyorum	105	4,24	2,079
BAY dersinde kazanacağım becerilerin gelecekte mesleki yaşantımda bana pek fazla katkı sağlayacağını düşünmüyorum	105	2,95	2,189
BAY dersinde kazanacağım becerilerin gelecekte mesleki yaşantımda bana çok fazla katkı sağlayacağını düşünüyorum	105	5,20	1,853
Araştırmanın benim mesleki kariyerim açısından vazgeçilmez olduğunu düşünüyorum	105	5,08	1,765
Araştırma odaklı düşünmenin günlük yaşantımda önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyorum	105	5,56	1,616

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin BAY dersine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanlarda en yüksek puanı "araştırma odaklı düşünmenin günlük yaşantımda önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyorum" (ort.=5,56) ile "bilimsel araştırma yöntemleri dersinde başarılı olacağımı düşünüyorum" (ort.=5,55) sorularından aldıkları tespit edilmiştir. En düşük puanı ise "bilimsel araştırma yöntemleri dersi bence gereksiz bir derstir" (ort.=2,23) sorusundan aldıkları bulgulanmıştır. Buna göre Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersinin önemli olduğunu belirten öğrenci oranı daha yüksektir.

Tablo 2. RTS Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

BAYTÖ	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	t	P(sig.)
Bilişsel Özgüven	Kız	51	5,25	1,294	1,887	,129
	Erkek	54	4,73	1,501		
Bilimsel Arş. Önemi	Kız	51	2,66	,788	-	,002*
	Erkek	54	3,32	1,370		
İlgi	Kız	51	5,18	1,312	2,451	,016*
	Erkek	54	4,47	1,643		
Günlük Yaşantı-Mesleki İlişki	Kız	51	5,48	1,251	2,638	,101
	Erkek	54	4,74	1,574		
Toplam	Kız	51	4,50	,761	1,673	,849
	Erkek	54	4,24	,819		

*: p<0,05

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetlerine yönelik BAY dersine ilişkin tutum puanları karşılaştırıldığında; "bilimsel araştırmanın önemi" ile "ilgi" alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiş olup, bilimsel araştırmanın önemi alt boyutunda erkek öğrenciler, ilgi alt boyutunda ise kız öğrenciler lehinedir.

Tablo 3 RTS Öğrencilerinin Öğrenim Şekillerine Göre Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

BAYTÖ	Öğrenim Şekli	N	Ort .	Ss.	t	P(sig.)
Bilişsel Özgüven	Örgün	49	5,33	1,221	2,412	,044*
	II. Öğrenim	56	4,67	1,520		
Bilimsel Arş. Önemi	Örgün	49	2,72	1,270	-	,164
	II. Öğrenim	56	3,24	1,021		
İlgi	Örgün	49	5,37	1,169	3,628	,016*
	II. Öğrenim	56	4,33	1,644		
Günlük Yaşantı-Mesleki İlişki	Örgün	49	5,57	1,355	3,236	,925
	II. Öğrenim	56	4,68	1,446		

Toplam	Örgün	49	4,61	,700	2,966	,620
	II. Öğretim	56	4,16	,825		

*: p<0,05

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim şekillerine ilişkin BAY dersine yönelik tutum puanları karşılaştırıldığında; "ilgi" ile "bilişsel özgüven" alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiş olup örgün öğrenciler lehinedir.

Tablo 4. RTS Öğrencilerinin Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Alt Boyutundan Aldıkları Puanlara Ait Ortalamalar

BAYTÖ	N	Min.	Mak.	Ortalama	Std.Sap.
Bilişsel Özgüven	105	1	7	4,98	1,422
Bilimsel Arş. Önemi	105	1	7	3,00	1,168
İlgi	105	1	7	4,81	1,527
Günlük Yaşantı-Mesleki İlişki	105	1	7	5,10	1,467

Tablo 4 incelendiğinde RTS öğrencileri için bilişsel özgüven alt boyutunda ort=4,98, önem alt boyutunda ort=3,00, ilgi alt boyutunda ort=4,81 ve günlük yaşantı-mesleki ilişki alt boyutunda ort=5,10 ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre Radyo Televizyon Sinema bölümü öğrencilerinin BAY dersine yönelik daha fazla günlük yaşantı-mesleki ilişki içerisinde tutum gösterdikleri söylenebilir.

4. DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Bu çalışmadaki temel amaç, İletişim Fakültesi'nde zorunlu dersler arasında bulunan SOBAY dersine ilişkin öğrencilerin tutumlarının araştırılmasıdır. Bu bağlamda öğrencilere bilimsel araştırmanın önemi, bilişsel özgüven, ilgi, günlük yaşantı-mesleki ilişkiden oluşan ve dört alt boyutu olan Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmış, öğrencilerin tutumları cinsiyet ve öğrenim şekline göre değerlendirilmiştir.

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersine yönelik tutum ölçeğine göre öğrenciler "bu dersin araştırma odaklı düşünebilmenin günlük yaşamlarında önemli olduğunu" (ort= 5,56) söylerken, "bu derste başarılı olacaklarını düşünmektedirler (ort=5, 55)". Buna göre katılımcılar Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersine karşı genellikle olumlu bir tutum taşımaktadırlar.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre bilimsel araştırmanın önemi ve ilgi alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık söz konusu iken, bilişsel özgüven ve günlük yaşantı-mesleki ilişki alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Erkek öğrencilerin bilimsel araştırmanın önemi alt boyutunda verdikleri cevapların ortalaması kız öğrencilere göre daha yüksektir. Buna göre erkek öğrenciler bu ders sayesinde kendilerini geliştirebilecekleri ve kazanacakları beceriler ile gelecekte mesleki yaşantılarına katkı sağlayacakları konularında daha olumlu düşünmektedirler. Ancak bu olumlu tutumun yanı sıra derse devam zorunluluğunun derse katılmalarında etkili olduğunu belirtmişlerdir. İlgi alt boyutuna göre değerlendirildiğinde ise kız öğrencilerin erkeklere göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu söylenebilir. Buna göre dersi ilginç bulan ve derse ilgili olduğunu belirten kız öğrencilerin oranı erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Kurt ve diğerlerinin 2011 yılında yapmış oldukları “Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine İlişkin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmada, problem çözme ve bilimsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi ile günlük hayatta işe yarayacak bilgiler edinilmesi noktasında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla olumlu görüşe sahip oldukları bulgulanmıştır. Bu çalışmada ise erkek öğrencilerin bu konularda daha olumlu düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır. Biricik tarafından 2019 yılında yapılan “Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” başlıklı çalışmada BAY Dersine Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmış, bilimsel araştırmanın önemi ve ilgi alt boyutlarında erkek öğrenciler lehine cinsiyete göre anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Ancak bu çalışmada ilgi alt boyutunda kız öğrencilerin olumlu düşünce düzeyinin daha yüksek olduğu bulgulanmıştır. Biricik’in (2019) araştırmasıyla benzer şekilde bilişsel özgüven ile günlük yaşantı- mesleki ilişki alt boyutlarında cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Araştırmada alt boyutların öğrenim şekline göre tutum puanları karşılaştırıldığında örgün ve ikinci öğrenim öğrencileri arasında bilişsel özgüven ve ilgi boyutları açısından örgün öğrenciler lehine anlamlı farklılık olduğu bulgulanmıştır. Buna göre örgün öğrenim öğrencileri Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersinde daha başarılı olacaklarını düşünmekte ve derse daha fazla ilgi duymaktadırlar. Bu farklılığın nedeni, Şimşek ve Sarı’nın (2016) “Meslek Yüksekokullarında Örgün Öğretim ve İkinci Öğretim Öğrencileri Arasında Algı, Konsantrasyon ve Performans Karşılaştırılması” başlıklı çalışmalarında ortaya koydukları gibi öğrenim

şeklinin öğrencilerin konsantrasyon ve performanslarına yansımaları olduğu düşünülmektedir. Bilimsel araştırmanın önemi ve günlük yaşantı- mesleki ilişki boyutlarında ise öğrenim şekli değişkenine bağlı olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Boyutlar arasındaki ilişki değerlendirildiğinde Radyo Televizyon Sinema bölümü öğrencilerinin BAY dersine ilişkin olumlu tutumları günlük yaşantı-mesleki ilişki boyutunda daha fazla olduğu söylenebilir. Katılımcıların bu olumlu tutumları, dersin önemini mesleki kariyer ve kazanacakları beceriler ile ilişkilendirmelerinden kaynaklanmaktadır.

5. SUMMARY

The population of the study consists of students studying at the Faculty of Communication, Radio and Television Cinema (RTS) department at a public university in the Eastern Region of Turkey, while the sample group is 3rd year students who have taken the scientific research methods course before. The questionnaire was distributed to the students with the convenient sampling method, and a total of 105 questionnaires were included in the application. 48.6% of the participants were female and 51.4% were male students; 46.7% are formal students, 53.3% are secondary education students. "Attitude Scale Towards Scientific Research Methods Course" (BAYTÖ) developed by Yaşar (2014) was used in the study. The scale is 7-point Likert type and consists of 20 items and has a four-factor structure: importance of scientific research, cognitive self-confidence, interest, and daily life-professional relationship.

In statistical analyses, descriptive statistics were examined. Whether the data conformed to the normal distribution was tested with normality tests, it was determined that there was a homogeneous distribution in terms of responses to the scale, and parametric tests were applied. In terms of descriptive statistics, frequency/percentage, mean/standard deviation analyzes were used for the demographic characteristics of the participants. For binary variables, t-test was applied to independent groups. In the analysis of the obtained data, SPSS 22 statistical package program was used in computer environment and the results were evaluated at the 0.05 significance level.

According to the attitude scale towards the Research Methods in Social Sciences course, students say that "investigation-oriented thinking has an important place in their daily lives" (mean= 5.56) and they think that they will be successful in this course (mean=5, 55)". Accordingly, the participants generally have a positive attitude towards the Research Methods in Social

Sciences course. According to the findings obtained in the study, while there was a significant difference according to gender in the sub-dimensions of importance and interest of scientific research, no significant difference was found in the sub-dimensions of cognitive self-confidence and daily life-professional relationship. The average of the answers given by male students in the sub-dimension of the importance of scientific research is higher than that of female students. According to this, male students think more positively about the skills that they can improve themselves and gain thanks to this course, and that they will contribute to their professional lives in the future. When evaluated according to the sub-dimension of interest, female students have a higher average than male students. Accordingly, the rate of female students who found the lesson interesting and stated that they were interested in the lesson was higher than male students.

In the study, when the attitude scores of the sub-dimensions were compared according to the education style, it was determined that there was a significant difference in favor of the formal students in terms of cognitive self-confidence and interest dimensions between formal and secondary education students. Accordingly, formal education students think that they will be more successful in Research Methods in Social Sciences course and they are more interested in the course.

When the relationship between the dimensions is evaluated, it can be said that the positive attitudes of the students of the Radio, Television and Cinema department towards the scientific research methods course are higher in the daily life-professional relationship dimension. These positive attitudes of the participants are due to the fact that they associate the importance of the course with their professional career and the skills they will gain.

6. KAYNAKLAR

- Akgün, L. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin öğretmen adaylarının algı ve beklentileri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(27), 21-30.
- Aziz, A. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri ve teknikleri*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Biricik, Y. S. (2019). Spor bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. 2. *Uluslararası Rekreasyon Ve Spor Yönetimi Kongresi Bildiri Kitabı* içinde, (ss.32-36).
- Driver, R. Leach, J., Millar, R. & Scott, P. (1996). *Young people's images of science*. McGraw Hill International.

- Gökçe, B. (1988). *Toplumsal bilimlerde araştırma*. Ankara: Savaş Yayınları.
- İlhan, A., Çelik, C. H. & Aslan, A., (2016). Üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *İnönü University Journal of the Faculty of Education/İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2)-143-156.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kurt, A. A., İzmirli, Ö. Ş., Fırat, M. & İzmirli, S. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 19-28.
- Kuşçuoğlu, A. (2018). İlahiyat fakültelerindeki araştırma teknikleri dersi: Bir durum çalışması, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 59:1 (2018), 297-316.
- Şimşek, A., K. & Sarı, E., S. (2016). Meslek yüksekokullarında örgün öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri arasında algı, konsantrasyon ve performans karşılaştırılması. *UMYOS 2016 5th International Vocational Schools Symposium 18-20 May 2016 Volume-1* içinde (ss. 199-204). Prizren: Kosova.
- Türk Dil Kurumu (TDK). Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 08.06.2022.
- Yaşar, M. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması: geçerlik ve güvenilirlik. *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi, Uluslararası E Dergi*, 4(2), 109-126.
- Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yenilmez, K. & Ata, A. (2012). Matematik öğretmeni adaylarının bilimsel araştırmalara yönelik tutumlarının incelenmesi. *X. Ulusal Fen Bilimleri Ve Matematik Eğitimi Kongresi bildiri kitabı* (ss.368-371). Niğde: Niğde Üniversitesi.

Çatışma beyanı: Bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ilişkilerimin bulunmadığını dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan ederim.

Destek ve teşekkür: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.